



საპროპოლი

გაზეთის ფასი:
წლიურად 9 მან., ნახევარი წლით 5 მ., თვიურად 4 აპ კალკე ნუმიერი ერთი შუარი **დამატებით** 7 კ წლიური ხელის მოწერლებს გაზეთის ფასი შეუძლიათ ნაწილწილად გადაიხადონ. ხელის მოწერის დროს 4 მ., დანარჩენი კიდე ნაწილწილად

განცხადების ფასი:
ხვედრები სტრიქონი პირველი პეტით ღირს 15 კ., უკანაქველზე კი 10 სხვა ადგილებიდან კავკასიის კავშირულ გაცხადებებს: სტრიქონი პეტით ტექსტის წინ 30 კაპ., უკან 20 კაპ. გლობალური განცხადების დაბეჭდვა თითოეულ ნაშუადღევს 2 საათ. ღირს 4 მ. 2 ს ა ა თ ს შე მ დ ე გ 5 მან.

რედაქცია და კანცარა ივანოვსკა თბილისის ქ., 36. მიქაელაძის სახლში.

№ 421 **ყოველდღიური საზოგადოებრივი და სალიტერატურო გაზეთი.** № 421

ელექტრო „ამპირ“ თეატრი

ხუთშაბათიდან, 4 აგვისტოდან ახალი პროგრამა:

ველური ძალა.

ძლიერი დრამა 3 ნაწილად ანსა მარისა, ქნ რუბიკოვისა და ბბ. ვეირატის და სიტნიკოვის მონაწილეობით.

ანტონა და შავი ხელი.

კომედია — ფარსი 2 ნაწილად ვარძიას თეატრის ცნობად მისხიობის ანტონ ფერტერის მონაწილეობით.

ელექტრო „რადიუმ“ თეატრი

ხუთშაბათიდან, 4 აგვისტოდან ახალი პროგრამა.

სიყვარულის ცეცხლი

ანტ. ჩეხოვის მოთხრობის მიხედვით 4 ნაწილად. მთავარი როლებში — ა ნ. ჩერნოვი და სამხატვრო თეატრის მსახიობი ზელანდი.

სიყვარულის ცეცხლი

კომედია ორ ნაწილად კომანის ფარბაის სუკუთესო მისხიობათა მონაწილეობით.

იყიდება.

დაბა ხონში იყიდება საოჯახლო ადგილი
სივრცით დახლოებით 1500 სკვენი. სემინარის გვერდით. ზირთბუბის გაგება შეიძლება ქ. ქუთაისში, თბილისის ქუჩა, ნიკანაძის სახლი, № 46.

256

იკლავა იჯარით ჩემ მიერ იჯარით აღებული

სადორის აგარაზე **სამკვეთი მისა** ორსაი კვად. სკვენი, აქვე განმეორდება ასი მინი კარგი ჯიშის ნაყოფიერი ვენახი. ესო მძაღლი დობითა შემოკავებული.

პირდაპირი გაგება ფიქალვა პ. ფარაძის სახლში.

აქიმი ა. მ. ასათიანი. რადგანაც სამსახურის გამო ესტრუქში გაიწვიეს მინერალურ წყლებს ჭკუფის ექიმად მან ავითოფების მიღება 1 აგვისტომდის შესწავლა.

აქიმი ბ. ჩარბოვი ქალაქ. სავაით-ყოფის ორდინატორი. **დაბრუნდა და მანახალა** ავითოფების მიღება დილით 12¹/₂ — 2 საათ. საღ. 6—8 საათ. მიიღებს მხოლოდ კანისა და ვენერიულ ავითოფებს.

მისამართი: ლელოვის ქუჩა, ალიბეგოვის სახ. ტელეფონი № 135.

ლოქტორი მელიციენა
პრივატდოქტორი
მ. ა. მელიციენა

მიიღებს მისაკანი და სერვისის ავითოფებით სრულდებს დილის 8 ს. ნაშუადღევს 2 საათამდე და საღამოს 6 ს. — 8 საათ. 2 კონსულტაციის ქუჩა № 6

ბრიუსელის საკომერციო ინსტიტუტის სტუდენტი
აქლევს გაკვეთილავს
ფრანგულ ენისას.

იკითხეთ „სამშობლოს“ რედაქციაში.
დ. ლ ა ი ლ ა შ ი.

კბილის ექიმი
ანან პარმენის ასული მანანიძე
25 ივნისიდან მიიღებს ავითოფებს. სახლი ნესტორ კაკაბაშვილის.

აქიმი გაბრიელ იოსების ძე **გოგიანი** დაბრუნდა და განახლა ავითოფების მიღება. ელექტრინისა და სინათლის კაბინეტი. **შინაგანი ნევრებისა და ვენერიული ავითოფითათვის.** ავითოფი მიიღებენ დილის 9—12 საათ. და საღ. 6—8 საათ. 8-8 ალექსანდრეს ქ. საკუთარი ს.

გამოსდილი განსაკუთრებული
სტუდენტი ამხადებს მოწაფეთ ვეპლას სასწავლებლისთვის სელმისა-წლამ ფსესებში.

მისამართი: გაზ. „სამშობლოს“ რედაქციაში.

ვიყვან მოყვანავს ვეკლას კლასებისათვის მოსამზადებლად და განსაკუთრებით აფიცრების შეკლუბისათვის სელმისაწლამ ფსესებში. **ნასუა დილის 8—საღამოს 6 სმდე.** პარანის ქუჩა, სახლი დეპოდავის, სტუდენტი 244 ა. ს. თელავა.

გეგია მ. მ. კობახიძე
უკრის ყვავილს, უკეთებს ნემსებს, ეხმარება მშობიარეთ და აძლევს ავითოფით რჩევა-დარიგებას ყოველ დროს. ალექსანდრის ქუჩა, სკ. თელავის სახლი, ფიქალვის მადახის ზირდანი.

სასწავლებლის დახურვის გამო

იყიდება

სასკოლო სკამები (ხარტები), სკოლის სწავლასთვის მოწოდებული და

საწერი მანქანა

მსურველს ნახვა და ზირობების გაგება შეუძლია თბილისის ქუჩაზე, გიორგი გურგენიძის სახლში.

დავკარგე. 29 ივლისს სოფ. დიმიდან — როკითამდე გზაში დაკარგე უვადო პასპორტი, სალდათობის ლურჯი ბილეთი კონსტ. დ. რუხაძის სახელზე და 7 მან. ფულად. მპოვებელს უმორჩილესად ვთხოვ ფული თვითონ დაიტოვოს და პასპორტი და სალდათობის ბილეთი კი დამიბრუნოს. ჩემი მისამართი: სოფ. ბაღდადი, თომა ქარაბაქი.

ქუთაისის რვა კლასიანი საკომერციო სასწავლებელი აცხადებს.

რომ მომავალ სამოსწავლო წლიდან იხსენება მეორე კლასი. მისაღები გამოცდები თავისუფალ ვაკანსიებზე მოხდება 23, 24 და 25 აგვისტოს. თავისუფალი ვაკანსიები: უმცროსი განყოფილებაში — 20 უფროსი განყოფილებაში — 2 — 1 კლასში — 2 მე-2 კლასში — 6.

სასწავლებლის მოწაფეთა ხელმოწერა გამოცდა 26 და 27 აგვისტოს მოხდება, ამის სია თავის დროზე გამოკრული იქნება სასწავლებლის კანცელარიაში. 31 აგვისტოს დილის 10 საათზე გადახდილი იქნება პარაკლისი და 1 სექტემბერს 266 დილის 8¹/₂ საათზე დაიწყება მეცადინეობა. 3—1

მსოფლიო ომი.

დაკარგული.

(პეტ. ლუპ. სსკ.)

შვალესი მთავარ სარდლის შტაბი.

საგან.

პეტროგრაფი. 1 აგვისტო. ოფიციალური. რუსეთ-გერმანიის და ავსტრიის ბრძოლის პირი. დაბა სინაევასთან გერმანელებს პერობლანმა ყუმბარა ჩამოაგდო პრიპეტის ლაზარეთში. მოკლულია ორი მოწველების დაი და ერთი სანიტარი, დაკრილია ორი მოწველების და დაბა სტობიხოვის სამხრეთით მოპირდაპირემ 31 ივლისს საღამოს 6 საათზე იერიში მოიტანა ჩვენს ჯარზე მდ. სტოხოლის დასავლეთ ნაპირით, მაგრამ კონტრიერი-შით უკუეპქიეთ თავის თხრილებში. მდ. ზემო სერეტით კვლავ წინ ვიწვეთ. მოპირდაპირემ დასავლეთით დაიბა გამაგრებულ პოზიციაზე, საიდანაც მკაცრი სროლით აფერხებს ჩვენს წინსვლას. შუა სტობის და მდ. კორობეცის რაიონით ჩვენმა ჯარმა დასავლეთით გაიწია, მიადწია ზავლოვთან და კორკოვთან ზლოტალიას და მდ. დნესტრის ჩრდილოეთით ნაპირს მარიაპოლთან. იარემიჩეს, ილოვიჩარის და კიროლი-ბაბას რაიონებში, ტყიან კარპატში მოპირდაპირის კერო შეტევა ყველგან მოვიგრიეთ.

კავკასიის ასპარაზი.

ვანის ტბაზე ჩვენმა გეგმებმა დაუშინეს ოსმალების პოზიციებს ტბის სამხრეთ-დასავლეთის ნაპირზე და აიძულეს დახევი სათვის. სპარსეთში, საიქონის ჩრდილოეთით ჩვენმა ჯარმა ოსმალების პოზიციის ნაწილი დაიპყრო. ქაბადანის ჩრდილოეთით ოსმალები შეტევას განაგრძობენ. ჩვენმა ჯავშნოსანმა ავტომობილებმა 28 ივლისს დიდი ზარალი მიყენეს მოპირდაპირეს.

პეტროგრაფი. 1 აგვისტო. ოფიციალური. რუსეთ-გერმანიის და ავსტრიის ბრძოლის პირი. მდ. სერეტის რაიონში ჩვენს ჯარი მხნედ წინ იწევს. ერთი ჩვენი პოლკი მამაკად გავიდა მდ. ლუხში (სერეტის შემდინარე) განდევნა მეორე

ნაპირიდან მოპირდაპირე რამდენიმე თხრილებიდან. ზლოტა ლიპის ხაზით ჩვენმა ჯარმა სძლია მოპირდაპირე და მდ. ცენოაგის მარცხენა ნაპირს მიადწია (ზლოტალიას შემდინარე), ზოგან ზლოტალიას მეორე ნაპირზე გადავიდა. დნესტრის ჩრდილო-დასავლეთით ჩვენი წინ სვლა გრძელდება. აქ მკაცრი ბრძოლის შემდეგ დავიპყრით სოფ. პუსტოპოპი, რომელსაც გარს ერტყა მოპირდაპირის თხრილები, საიდანაც მოპირდაპირე ტყვის მტყორცნელებს მკაცრად გვიშენდა. 31 ივლისს დაბა ზობოროვის აღებაში თავი ისახელა ბელოგიელების ავტომობილთა როტამ.

დასავლეთის ასპარაზი.

ლონდონი. 31 ივლისი. ოფიციალური. ბენსტენ-ლე-ვალის მდლობის ჩრდილო დასავლეთით წინ წავიწიეთ მარტენიუკის მიმართულებით და მოპირდაპირეს თხრილები წავართეთ. პოზიციის ჩრდილო-დასავლეთით წავიწიეთ 300—400 იარღით. ზარალი ნაკლებია, მიუხედავად მოპირდაპირის მკაცრი სროლისა.

ლონდონი. 1 აგვისტო. ოფიციალური. გუშინდამ მოპირდაპირემ გილემონის სამხრეთ-აღმოსავლეთით ყუმბარებით იერიში მოიტანა, მაგრამ მოვიგერიეთ. პერობლანებიდან შეგამჩნიეთ მოპირდაპირის ჯარის შეგუფება მონაკოს ფერმასთან, დაუშინეთ და გავფანტეთ.

პარიზი. 1 აგვისტო. ცნობა დღისით. სომას ჩრდილოეთით, მორევის რაიონში, საკმაოდ ვანცხოველები სროლა სწარმოებდა. სომას სამხრეთით ვავაფართოვეთ დაპყრობილი პოზიციები ესტრეს სამხრეთ-დასავლეთით; რამდენიმე თხრილი დავიპყრით რკინის გზის მარცხენი ფეს და დენიკურის შუა, წავართეთ ტყვეები. უაზასა და ენის შუა. არტილერიის ბრძოლა სწარმოებდა, აგრეთვე მულენ-სუტა-ვანის რაიონში. მასის მარცხენა ნაპირით რამდენიმე შეტევა მოხდა ხელით სამარყუმბარებით ავოკურის რედუტთან. გერ-

მანელები იერიშს შეეცადნენ „304“ მაღლობის აღმოსავლეთით, მაგრამ ტყვიის მოკრწელებით მოვიგერიეთ. მასის მარჯვენა ნაპირით ფრანგებმა ადვილად მოიგერიეს გერმანელების ორი იერიში: ერთი ფლერის წინააღმდეგ, მეორე სამხრეთ-აღმოსავლეთით. დანარჩენი ბრძოლის პირით დროგამოშვებითი სროლა.

ქურნალ-გაზეთებიდან.

„რუსკ. სლოვო“ს სარწმუნო წყაროებიდან გაუგია, რომ „პოლონეთის საკითხის გადასაწყვეტად გამოტანილი დადგენილება ჯერჯერობით არ გამოქვეყნდება.

გასაკუთრებით კავკასიის ასპარაზისათვის ოსმალებს გერმანიიდან მოსვლიათ აუარებელი საშედრო მასალა: ზარბაზნები, ტყვია წამალი, თოფები, ტყვიის მჭრქვევლები, სასანგრო ნაღმები, სულის შეშუთვეული გაზეთი და სხვა.

თბილისში მოხელეთა შტატს აღგენენ ოსმალების დაპყრობის მიწაწყლის ადმინისტრაციისათვის.

ათინაში გამოქვეყნებულია ბრძანება, რომლის ძალით გენერალ-ადიუტანტი დანგლისი თანამდებობიდან დათხოვნილია. გენერალი დანგლისი ეგნოვილოვის კაბინეთში სამხედრო მინისტრის თანამდებობას ასრულებდა. ბოლო დროს როგორც ვიცი საბერძნეთში სამხედრო ლიგა დაარსდა, რომელიც ჯარიდან დათხოვნილ სათადარიგო ჯარის კაცთა შორის დიდ ავტაციას ეწეოდა ვენეზილოსის პარტიის წინააღმდეგ.

საბერძნეთში მალე პარლამენტის დეპუტატების არჩევნები მოხდება და ყველა პარტიები დიდ ფაქტურაში არიან. ბრძოლა ორ უმთავრეს პარტიათა შორის მოხდება, ვენეზილოსის და მის მოწინააღმდეგეთა შორის, ვენეზილოსის იმედლოვანე გაიმარჯვებს მაგრამ კიდევ რომასე მოხდეს ეს კიდევ საბერძნეთის გამოსვლას არ მოასწავებს, რადგანაც ომის გადაწყვეტა მხოლოდ მეფეს და მთავარ შტაბს შეუძლიან.

ბერძნული გაზეთი „ნავპლას“-ი სტამბავს მთელ რიგ წერილებისას, სადაც ამტყუნებს სკულიდისის კაბინეთის მახინციებს ოთხთა შეთანხმების წინააღმდეგ, სკულიდის ვითომ მხვერავები და ჯაშუშები მიუყენებია ოთხთა შეთანხმების განსათვის, რათა მის შესახებ ცნობები გერმანიისათვის მიეწოდებინა. კიდევ ბრძანება გაუტყა, მოაგროვეთ სერბილების მიერ დატოვებული ავსტრიელი ტყვეები და საშუალება მიეცით ავსტრია-ბულგარეთის ჯარებს პოზიციებზე გადავიდნენ.

„ტრიბუნდ ენევე“-ს კერძო წყაროდან გაუგია, ახალ ახლა ოსმალითა სიმინისტრო მართველობას თავს ანებებს. მოვილიან ოფიციალურ განცხადებას და მიზეზის განმარტებას.

პარიზიდან მოსულ ცნობის მიხედვით, გერმანელებს 10,000 ბელოგიელი გაუშავნათ ფლანდრიის ახალ ასპარაზზე. აქ ბელოგიელებს ციხე სიმაგრეებზე ამუშავებენ.

იტალიელების იერიში ავსტრიელებისთვის მოულოდნელი გამოდგა. ამბობენ, ავსტრიელები გორიცას ვერ დაიმაგრებენო. იტალიელების ფართო იერიშს ელიან. ჰინდენბურგი ლოვოში მივიდა და ბემპერმოლის ესაუბრა.

ოქის ღლიუხი.

აღმოსავლეთის ასპარაჟი. მდ. სტხოლზე სტომბიზოვთან გერმანელებმა იერიში განაახლეს. მდ სერეტზე კვლავ მკაცრი ბრძოლები სწარმოვს. აქ ავსტრიელებს უკან დაუხევიათ და ძლიერ საარტილერიო სროლით რუსების წინ სვლა შეუწყვიტიათ. სტრია-კაროვეცის მიდამოებში რუსები ზოლოტია ლიპას მიუახლოვდნენ. გალიციაში რუსებმა ავსტრიელებს საფრენი ჩამოაგდეს და მფრინავი დაატყვევეს. მდ. დნესტრის ჩრდილო-დასავლეთით რუსები შეტევას განაგრძობენ, აქ მათ სოფ. ტუსტობაბა აუღიათ; სოფლის დანებებისას ავსტრიელები დიდ წინააღმდეგობას უწევდნენ რუსებს. ტრანსილვანიაში კარბატების კალთებზე ავსტრიელებს იერიში მიუტანიათ რუსებზე, მაგრამ რუსებს მოუგერებიათ.

კავკასიის ასპარაჟი. ვანის ტბაზე რუსთა ფლოტილიამ ოსმალებს სიმაგრეებს დაუშინა. სპარსეთში სამადანის ჩრდილოეთით ოსმალები წინ სვლას განაგრძობენ. საკიხის ჩრდილოეთით კი რუსებმა ოსმალთა თხრილების ნაწილი ხელთ იგდეს.

დასავლეთის ასპარაჟი ბეზენტი-ლეგის ჩრდილოეთით ინგლისელებმა რამდენიმე სანგარი გერმანელებისა ხელთ იგდეს. გილეზონის სამხრეთ-აღმოსავლეთით ინგლისელებზე გერმანელებმა იერიშები მიიტანეს, მაგრამ მოგერებულ იქნენ. სომხის ჩრდილოეთით საარტილერიო ბრძოლა მოხდა. სომხის სამხრეთით ესტრესთან ფრანგებმა თავისი ბრძოლის პირი გააფართოვეს. მასის მარჯვენა ნაპირზე რამდენიმე მცირე შეტაკება მოხდა. დანარჩენ ასპარაჟებზე სიწყინარეა.

იტალიის ასპარაჟი. იზონკონზე იტალიელებმა სიმაღლე „121“ დაიპყრეს. გორიციის აღმოსავლეთითაც იტალიელებმა წინ წაიწიეს. იტალიელებმა მრავალი ავსტრიელი ჯარის კაცი და აფიცერი დაატყვევეს და დაეღა წამოიღეს.

ცენტრალურმა სახელმწიფოებმა რუმინეთს შეუთვალეს, რომ მისგან მობილიზაციის მოხდენის მტრულ განწყობილებას ჩვეთელით.

ჯემალ-ბეი გალიციის ფრონტზე ოსმალების ჯარის მთავარ-სარდალად დანიშნა.

ალი-გაიდარის მეთაურობით ოსმალები არაბეთზე გაღმარებებს აპირებენ.

საფრანგეთის სოცილისტების კონგრესზე ხელმოწერილ წამოყენებული წინადადება, რომ გერმანეთის ს.დემოკრატებთან მოლაპარაკება გამართონ, უარყოფილი იქმნა. წინადადების დატყვევებად გამოვიდა ე. მარტის სიძე ლანცე, მოწინააღმდეგედ მინისტრი სემა.

საფრანგეთის პრესა ფიქრობს, რომ ამ ინციდენტის გამო საფრანგეთის სოც.

დემოკრატია ორ პარტიად გაიყოფა. გუსტავ ერეკმ მხურვალე წერილი დასტამდა ინტერნაციონალიზმის განსაზღვრებლად და დასაშარად. მოითხოვდა გროვენულ სოცილისტების განხორციელებას.

„დელიო ტელეგრაფ“-ის ცნობით იტალიის განმელობაში გერმანელებმა დასავლეთის ასპარაჟზე 340000 მშველი ჯარი მოიყვანეს. ამ რიცხვში 10000 სულ ახლად მოგროვილი ჯარის კაცია და 230 ათასი კი ჰრილობისგან განკურნებული.

დ. შუთისი, 4 მარტი.
უგნაური სწორედ რომ ახირებული განკარგულება განკარგულების მოხდენა მოუსურვებია ასანატრო და სავეჯეციალი ნაწილის უფროს, როგორც ამას „საქართველო“ გადმოგვეცემს: ქალაქის კავშირის

ლაზარეთების ყველა მოსამსახურე ქართველები, რომელნიც რუსულად თავისუფლად ვერ ლაპარაკობენ, სამსახურიდან დათხოვნილი იქნენ.

ასეთს ვანკარგულებას ახდენს გენერალი ბერნო, პრინცი ოლდენბურგელის წარმომადგენელი თბილისში შესაძლოა, რომ ლაზარეთების ასეთი რეფორმა თვით ბ. ბერნოს შეთხზული და მოფიქრებულია, გარეშე სხვათა გაგულენისა.

შესაძლოა ისიც ვიფიქროთ, რომ ასეთს ვანკარგულებას თვით საქმე მოითხოვდა. თუმცა ეს მეტად სეკუო კი არის, ვინაიდან ქალაქთა კავშირის მოდერნიზაციაში ჩვენდამი თავიდანვე არა ლობიერი განწყობილება დამყარდა. ასეთს პირობებში მოსალოდნელი არ არის, რომ მოსამსახურეებმა ისეთი ქართველები მიეღოთ, რომელთაც საკმაოდ არ სკოლდათ რუსული ენა. ქალაქის კავშირის სხვა და სხვა დაწესებულებებში ქართველები თუ მსახურებენ, მსახურებენ დაბალ ადგილებზე კი უფრო ხელსაყრელი და სასურველი ადგილია — სომხებს უტირავს და იმათაც მტკიცედ მოიკალათეს ქალაქთა კავშირის მრავალ მილიონთან დაწესებულებებში.

კავკასიის ფრონტის ქალაქთა კავშირების მეთაური ა. ი. ხატისოვია — თბილისის მოღვაწე და მის მფრველობის ქვეშ ჩვენი მეზობლები — სომხები კავშირის მილიონებში თავს ისე გრძობენ, როგორც თევზი წყალში.

სახელმწიფოს ხაზინიდან გაღებული მრავალი მილიონები მათხელშია „პოდრი ადები“ და იჯარები თუ სხვა და სხვა მსხვილი ადგილები მათი უდავოდ, უცილობლად. კავშირის მსგავსებები თვისი ასეთს „მოღვაწეობას“ დიდს თავგანწირვად სთვლიან ფასდაუდებელ დამსახურებად სახელმწიფოს წინაშე. ალბად ამით აისრება რომ ბ. ბ. ხატისოვები ამ დაწესებულების თვალის ჩინივით უფრთხილებდებიან და მის ახლოს სხვას არავის გააკაჟანებენ. დიდია მათი განწირვებები და საკუთრად უნდათ ზილონ კავშირის თბილი ადგილების სიმძიმე...

ქალაქთა კავშირის შინაგანი ცხოვრება გარეშე თვალისთვის განუჭკერტელი ვგონათ მაგრამ მოხდა ისე, რომ რაღაც მანქანებით, ბევრი რომ მისი საიდუმლოება გამოაშკარავდა-გამოიკვია, რომ კავშირის შემწეობით ზოგიერთმა სომხმა ვაჭარმა იოლად ვადალახა ვაგონების სიძვირე და საქონლის შემოტანის სიძნელე. რომელიმე ვაჭარს, ვსთქვათ ჯალაღოვს, კავშირის

უბის წიგნაკი.

ა ბ ა რ ა ქ ი.

ათი დღეა ჩამოვედი. მივარდნილი, მიტოვებული ჩვენებური ავარაკი დასავლეთით ავირჩიე. ვაი ასეთს დასვენებას! ორი საათი პასაჟერებით ავებულ, მარგით გატენილ, საოცარი სუნით გაუფენილ მატარებელში ვიჯექი. საათი დანქნულ ლინეით ვიჯანყდები; მუხლზე ბავშვი მიჯდა, სახურავიდან თხა დამეტელობდა, გვერდში ხურჯინი მტყმდა და მეტეტეც ისე სახარათ იმღეროდა „ვა ვა ვა“-ს, რომ ერთმა მგზავრმა ვეღარ მოიხიზნა და გაბრაზებული დაეკითხა: „განუმიდი, შეოჯახტორო, ყურთა სმენა წაიღე... დმერთი არა გქვამს... ქემინც გვიოხარო, ვიზე ამოუშვი ვი გაუთავებული ხარი, ჩვენც ბარდამ ვიტირებთო“!

მეეტელმ რაღაც ჩაიბუტებურა და დაუქრდა მადლობა დმერთს!
ქვევითათაც ვავარე ერთი 200 საფენი საწრიპო გზისა. საკვირველია ეს ავარაკი, იმერეთში ყველა იცნობს. წყალი მარგებელია. ჰაერი შეზავებული... მაგრამ... მავრამ...
თვით აბანოსთან მიუხურხლავთ სადგომები... სახლები თუ საქათმოები...
ყოველი სახლი ექვსი-შვიდი ოთახიანი.
კბილ ჩავარდნილ სამ-თვალთან კბებს გვერდს აუხვევთ და ავიანზე შეტბებით... ზოგი ფიცარი აკლია... ზოგს ნახვარი თაყი ჩამოვლობია და მეგლის ხაფანგივით გამოიყოფება. ოთახის ვედლებში, იატაკზე და კერში საჭერიტიმლო კი არა, ხელის ჩამოსართმევიც ბლომათა და ჰაერი მათში თავისუფლათ ინავარდებდა, რომ მუდამ კარები არ ჰქონდნენ ვაშლილი ოპ, ეს კარები!
დაკრით ვერ დაეკრ; მიხიურება მხო-

ლოდ სანახევროთ და ყოველ გარკვევაზე ისე მწუხარეთ დაიკვნესებს, თითქოს ვინ მე უწოდდეს წმინდა მოვალეობის აღსრულებას

წარმოიდგინეთ ამ ოთახში ერთი ქილოე ჩავარდნილი სკამი, ფეხ შეოანძლილი მაგდა და დაკრული ტახტი, ობის ტანჯვათა დასავიკრევისებლათ გამზადებული.
ოღანე მოგვეყვებ.
დაწვევი.
დავაჭვრე სანთელი.
სულით და ხორციით დაღლილი დასვენებას ველოდი
კრაქინებს კარი, კრაქინებს ტახტი, მაინც არ ვაქცევ ყურადღებას და ლული თვლის ვაბრება:
— გამარჯობა, კაცო, შენი! მოამგება უეცრათ...
— გავამარჯოს!— ვუპასუხე და ოღანე ვავიკრევი, ძლიერ ვახარებული, რომ ახლობელი ნაცნობი აქაც გამოიჩინდა, წამოვვეტი ლოგინზე.
— რაჟა ხარ?
— ასე ვგვარობათ... შენ?— ჩემი სიტყვები არ ვამეთავებია რომმეორე კაცის ხმა ვავიგონე: „ასე, ოსებ, შენგან მოძულე-ბული.“
იქვი შეგეპარა. წუმწუმას ვავკარი. ჩემს ოთახში არავინ იყო. ახლო ოთახში კი ვავარძელეს ბასი, რომლის ყოველი სიტყვა ისე მესმოდა, თითქოს მე ვეზასებოდი ვისმე.
მწარეთ ვამეფიმა. ისევ მივწვევი. ვისმე ფეხის ვადაღმა მივლის სახლის ატორტ-მანქნებს, თითქოს ნახი ნიავი დანახულ ნავს არხედდეს ეხლა სხვა მტერი ვამოჩნდა.
ცხენოსანთა იერიში რწყილებმა მოიტანეს
მათ მოყვა მწყობრი ჯგუფებრივი იერიშები კედლის ბაღინჯოებისაგან მოხლოდ მაშინ, როცა რიყრავის სხივებმა ვერტი-მალეში და ვალიფულ ფანჯარაში შემოატანა, მივიძინე, მივიძინე ქათმების, გო-

ავგზენის მასკოვში თავის სკირობისათვის რამდენიმე ფუთი საქონლის მოსატანად მის ახლევან რკინის გზის ბილეთს რასაკვირველია უფსოდ, უნიშნავენ სახარჯოდ „პარაგონს“ და ახლევან „ნარიას“ ე. ი. ვავანებს კავშირი ხომ ომის საქირობებს ვმსახურება და ვავონებს მას აბა ვინ დაუყვებს? ამ გზით იადვილებს ჯალაღოვი მოსკოვიდან თავის სავაჭროსთვის საქონლის მოტანას. ასეთი რამები ვამოაშკარავდა, მაგრამ არავის არავინ არ დაუთხოვინია.

ცნობა იყო, რომ უმაღლესი მთავრობა იყო რომ უმაღლესი მთავრობა რევიზიას უნიშნავს ყველა იმ დაწესებულებებს, რომელნიც ვადმოხვეწილათა მოვლა-პატრონობას ეწვეოდნენ. ვამოიკვია, რომ რუსეთში სამი მილიონი ვადმოხვეწილი ყოფილა და ხაზინა კი ოთხი მილიონი კაცის შესანახ ფულს იხდიდა. ერთ მილიონ კაცს „პორციებს“ ახლევდენ, ტანისამოსებს უეკრავდენ და ეს ხალხი თურმე არსად აღმოჩნდა. აღბად ვადმოხვეწილათა მომწყობლები ამ ხარჯებს უწევდა ახალი „ბუფეტების“ მოლოდინში... თავდარივი დაუქვრითა, — ომი ხომ სწარმოებს და უთუოდ ერთი მილიონი ვადმოხვეწილი კლდე უნდა მოვევება ტოსო.

კავკასიაში ქალაქთა კავშირი ეწვეა ვადმოხვეწილათა მოვლა-პატრონობას. ამისთვის მას ხაზინამ არა ერთი და ორი მილიონი მისცა. რასაკვირველია ეს კავშირი თავგანწირვლად მუშაობს და მისთვის რევიზიებიც კი ზედმეტია. მის დაწესებულებებს აქამომდისაც კი უწევდენ კანტროლს, როგორც ეს ხდება. რევიზიებისაც კი უშვებოდენ. თბილისში მინასიანცს რევიზიას დაუნიშნავენ და პეტროვარდიან რევიზორად ფინანსიანცს გამოუგზავნიდენ...

ასეთს კალაპოტში ჩაყვენეს ამ დაწესებულების მოღვაწეობა მისმა მსგავსებებმა და თუ რამ საკოჰსენო კიდევ დარჩა ქალაქის ქვეშობის მუშაობაში, ეს ის, რომ თბილისის ლაზარეთების დაბალი მოსამსახურე — ქართველები, დარაჯები და იატაკის მშენებელი როგორც აღმოჩნდა „თავისუფლად ვერ დაზარადათ რუსულად“. ეხლა ვსუც ვამოწორებდა. მათ დათხოვნიენ და მომპატივებენ „თავისუფლად“ მოლაპარაკებებს. საკითხავია ნეტავ თვით კავშირის ბოძოლა მოსამსახურე სომხები თუ ლაპარაკობენ „თავისუფლად“ რუსულს, როდესაც ისინი ამას დარაჯებს მოსთხოვენ? ენის უცოდინარობისთვის (ვი-

ნაურ ავარაკიდან, მაგრამ ნუთუ მთელი ტანჯვა მოგზაურობისა ორჯერ ვადვიტანო სრულიად უსარგებლოთ,

დავრჩები!

ამ არღანს მაინც არ უქიკურნებდენ, დილიდან საღამომდე. რა საქითუო ადგილი მონახეს!?

ხალხი ბუხივით ირევა. აქ მიწოლილიან და სძინავთ. იქ ბანქას თამაშობენ. ათი ოდენ ქაღს ერთი უცხვარიპირო ბიჭი ჩაუგლიათ ხელში და ყველა ვარშიყება ერთიმეორის ქინისათვის.

მშვენიერი კი არის თავის თავადის ავარაკი. სასმელათ — რკინის წყალი, საბანებლათ — გოგირდის. ირვულიც ტყედაბლასათ დაფენილი გორაკები მშვენიერი ჰაერი... სამოთხეთ ვახდია კაცი ამ ჯოჯოხეთს!
ენ ხარ, საქმის მომწყობი, დაგვენებარე, თითქოს ვაჭკივა მთელი ავარაკი და მისი მღამო.

ეროვნული პრინციპი

შვიდიარისა და ავსტრიაში.

ხშირად აქებდენ შვეიცარიას, იმის წესწყობილებას საუკეთესოდ მიანიანთ და მგონიათ, რომ აშანიივე წესწყობილებას შემოღებით შეიძლება ხალხმა სხვაგანაც ბედნიერად იცხოვროსო.
შვეიცარიაში რამდენიმე ეროვნება ადვილად თვსდება ერთად, — ეროვნული მიმართულებად ბრძოლა შვეიცარიაში სრულელებით არ არსებობს.
კანონმდებლობის უფლება მინიჭებული აქვს საერო კრებას როგორც საერთოდ მთელ შვეიცარიაში, ისე მის შემდგენელ სხვადასხვა კანტონებშიც. ეს კანტონები თავის წილად თავის მინაურ საქმებს თითონვე განაგებენ. შვეიცარიის საერთო მთავრობის შევადენისგან სრულიად თავისუფალი და დამოუკიდებელი არაა.

თომ?) მხოლოდ ქართველებს ერეკობას... სახარბიელო არ იქნებოდა ამ ქართველი მოსამსახურეების ადგილები, მაგრამ ამ შესაძლოა წერით წაიღებინათ და კავშირი სამხედრო საქონელის მოწოდების სუფთად ეხლა მათ დაინარჩუნებდნენ. ლოდნულად, 15 მარიაობისთვის მოლოდინში საგულისხმია...

მ რ ე ს ა.

მოსკოვის ქართველებმა განიხრახეს ქართულ ეკლესიის აშენება როგორც. ეხლა ირკვევა, ქართველებს უკვე ჰქონდათ აქ უფინი საკუთარი საყდარი, რომელიც სომხებს დაუჩემებიათ ეტება რამ საკითხს ვაბ. პეტროვრ. უწყება, საინტერესო ცნობებიც მოჰყავს.

„ნახვარი საუკუნის წინად დახურას მოსკოვი უნდად-ერთი ქართული ეკლესია, სათავტროს ქუჩაზე, რომელიც ქართველი მუფთის ახლს კეუთანდას.

მას უკან მოსკოვში მოიხსნა ქართული ღვთის მსახურება. ახლად მოსკოვში ათასზე მეტი ქართველი სტხოვრებს მათ ქურთი პეტრეს ქალაქის მივაღიათათ, მოაწონ ცალკე ქართული მრევლი... პეტრეს ქალაქში ამისათვის ეკლესიას ანაშქებუდა, მოსკოვში კი არა ერთად ვამუშეებდა, „უხარო“ — სუადანა, ადამაგებ შეიძლება ვარდაეცეს ქართველებს... მოსკოვში თვით შუაგულ ადგადას, კრემლის ტყვერდით არის უმრევლო ეკლესია, ღვთის მშობლის მიძინებას სსხელობის, აშენებუდი მე-XVII საუკუნეში; აქ წაეწადას ათჯერ თუ სწირაკვ: აი, სწორედ ეს სუადარი უნდა ვარდაეცეს ქართველებს.

რაც შეეხება კრებულის შესასვას, მდელაის მავარ შეიძლება მოწყველ იქმნას ბერი („იერომონახი“), რომელსაც ბინა იქვე ახლად მოედა მონასტრში ექმნება; სუადრის და ბერის შესასვას ათასი მანათი ევოფა, რომელიც შეიძლება დათავროს, თუ აღმოჩნდება ქველმოქმედი ეკლესიის მსრუფედი. ბატონ ნ. დ. მასხარეანა სრულიად სამართლიან რადენათ იგი მდელაის საკითხს ეტება, ვიუდაფენებთ, რომ ქართველი სსხელობის შესწავნა ვადალებს მას: მსიდად თუ სქიქ ეკლესიის ვიფანდე მავიდა, მოსკოვის ქართველების უნდა ქქონდეს თვალში მსიდადებული სხვა ვამუშეებუდი ეკლესია, წმ. გიორგის სსხელობის, რომელიც ქართულ უბნში („გურჯინში“) მიუთავა; ეს ეკლესია უწინ ქართველბის იყო და შემდეგ რადეც სასუფლებათ სომხებს ჩაუკადა ხელში; მე ზარდათ მასსთჳს ვროფ ად სახანსაჳაის ნათქვამი: „ამ ეკლესიას რადე ვავინდა მასინ

ის დემოკრატული პრინციპი, რომელზედაც არის აგებული შვეიცარიის კონსტიტუცია, შეიძლება, რასაკვირველია, სხვაგანაც იქმნეს მიღებული და, თუ შვეიცარიაში ამ პრინციპის ხელმძღვანელობას ხალხის ბედნიერება მოჰყვა, საფიქრებელია, რომ სხვაგანაც ხალხის ვაბატონებას სახელმწიფოში უთუოდ მისი ბედნიერება მოჰყვება,

შვეიცარიაში ხალხის მონაწილეობა სახელმწიფო საქმეები მართავსა და ვამგეობაში მართო საერო კრებაზე დასაწერებლად წარმომადგენელების არჩევით არ გამოიხატება. არა, იქ ხალხი თვალყურსად აღდენებს ამ კრების მოქმედებასაც და, თუ საჭიროდ დაინახა, კიდევ ჩაერევა ხოლმე საქმეში ამ დროს იგი (ხალხი) წინადადებას აძლევს კრებას შემოიღოს საჭირო კანონი ან ხალხისთვის არა სასურველი ვადწყვეტილება უარჰკოს.

ზოგიერთ კანტონში ხალხი ადგილობრივ საქმეების ვასაძლოლად წარმომადგენელებსაც არ ირჩევს; — ყველა სრული წლივანი და საარჩევნო უფლებების მქონე ადამიანი ვსრება კრებას, ვინაიდან მთელი ერი, მთელი საზოგადოება თვითონ არჩევს საქმეებს, ამა თუ იმ ვადწყვეტილებას ადგება. საამისოდ მათ არა სჭირიათ არც ვეტილები, არც წარმომადგენელები. საქმის მსვლელობა ხალხის ხელთ უფრო ვარგად ვეთდება, ვიდრე არჩეულ კაცების მეოხებით.

შვეიცარია არ მისდევს ომიანობას, მას არა ჰყავს ძლიერი ჯარი, — შვეიცარიელებს არ აწუხებს ჯარის შესანახად საჭირო ხარჯები, ვერობის დაწვრთვულ ძალ-მომარების ვამომატველი, მილიტარიზმი, — და ხალხიც ამით ბედნიარია. შვეიცარიაში არ არის აგრედე ეროვნული საკითხები. იქ ყველა ერი, ყველა ენა თავისუფალია, იქ ყველას თავისუფელ ვანეთარების უფლება აქვს მინიჭებული.
საზოგადოდ, შვეიცარია იყოფა სამ ნა-

მომავალში მისი მიზანმიმართული პოლიტიკის განხორციელების მიზნად ისახავს ქვეყნის მთლიანობის დაცვას და მისი ტერიტორიის განუყოფლობის უზრუნველყოფას. ამ მიზანს მისი პოლიტიკის განხორციელებისას მთლიანად უნდა ემსახურებოდეს.

წარსულში მისი მიზანმიმართული პოლიტიკის განხორციელებისას მთლიანად უნდა ემსახურებოდეს ქვეყნის მთლიანობის დაცვას და მისი ტერიტორიის განუყოფლობის უზრუნველყოფას. ამ მიზანს მისი პოლიტიკის განხორციელებისას მთლიანად უნდა ემსახურებოდეს.

დის. ქუჩები და ეზოები ყოველდღე უსუსურად არის ადგილობრივი ვაჭრების მიერ ყოველდღე შეიჭრილი ან ორი შაურით მეტად ცილიან საქონელს, ვინც შუა ბაზარში, საქირა რომ ქალაქის გამგებამ მიხედოს ამ ნაწილს და დაიხსნას მცხოვრებნი უსუსურად და ჩარჩების თავდასულობისაგან.

წვენი და მიწოდონ ჯარს, რამაც კარგ ფასს მიიღებენ. ნისივე განკარგულებით ამხადებენ დიდად შინდის ტყლას, ჯარისვე საქირებისათვის.

სახალხო ლექსები. ამ მოკლე ხანში იზრუნეთ ადგილობრივი მოსახლეობის სახალხო ლექსებით. როგორც ამჟამად ქალაქიდან გადმოგვცემენ, ოზურგეთის ქალაქის მოსახლეობის სახალხო ლექსების შემდგომად თანამდებობას თავს ანიჭებს.

სახალხო მასშავლებლის ჯარში გაწვევის შესახებ.

სამშაბათს, 2 აგვისტოს ქუთაისის სახალხო სკოლების დირექტორმა ბ. ნ. კ. ვინცევიძემ სახალხო განათლების სამინისტროს დეპარტამენტისაგან მიიღო სარქიო განკარგულება, რომ სახალხო მას-

ახალი ამბავი.

დღეს, 4 აგვისტოს, საღამოს 7 საათზე, სთავად სწავლრა ბანკის დანბანში დანიშნულია

გამომცემელ ამხანაგობა „სამშობლოს“ წევრთა კრება.

განხილულ იქნება მიმდინარე საქმეები.

თავმჯდომარე ად. ად. ვარსკვლავიძე.

დღეს, ჩვენმა რედაქციამ ქ. ორიოლიდან მიიღო შემდეგი დეპეშა:

სარდაფებში მუშაობის ვიდეო მისი არწივის ვაჟ-ფშაველას გარდაცვალების წლის თავზე. სამშობლოს მოწვევით დამსახურებულ ვაჟს მსგავსი სახელგანთ უკვდავი შვილები.

უსუფთაობა. მუწავ ბაზრის მიდამოებში ყოველთვის დიდი სიბინძურე ვერასოდეს ვერ ვეღირებთ, რომ აქ რამე სისუფთავე ყოფილიყოს დატული. პირველ აგვისტოს ქალაქის სანიტარებმა დათვალეს ეს ბაზარი და ჩვეულებრივი უსუფთაობა აღმოაჩინეს რისისაც შეადგინეს შესაფერი ოქმი.

ქალაქის მცხოვრებთა აღწერა. სამეურნეო აღწერის ცენტრალურმა ბიურომ მიმართა ქალაქის სამმართველოს, რათა 15 აგვისტომდის შეადგინოს სია ქალაქის მცხოვრებთა რაოდენობისა.

ქალაქის ღანძრობისაში აქამდე მსახურობდა ორი სპეციალური აგენტი; ამ ეამთ ქალაქის გამგებამ რაღაც მიზეზების გამო ეს თანამდებობა მასხო და მათ მაგიერ ეხლა აგენტობას სწევს ქალაქის ყველა სანიტარი, რომელთაც შესაფერი გამოცდილება არ შესწევთ, საქირა ქალაქის გამგებამ ეს საქმე მოაწესრიგოს.

ქალაქის აგვისტოსში. ქალაქთა კავშირმა თბილისში მიიღო ფიცხელი განკარგულება რათა ტრაპიზონის რაიონში გახსნილი იქნას რამდენიმე დაწესებულება. წითელი ჯვრისა. საქირა თანხა 1 მილიონი 500 ათასი მანეთი ქალაქთა კავშირს უკვე მიეცა.

ქალაქის აგვისტოსში. ქალაქთა კავშირმა თბილისში მიიღო ფიცხელი განკარგულება რათა ტრაპიზონის რაიონში გახსნილი იქნას რამდენიმე დაწესებულება. წითელი ჯვრისა. საქირა თანხა 1 მილიონი 500 ათასი მანეთი ქალაქთა კავშირს უკვე მიეცა.

სტუდენტთა საყურადღებო. წელს სატყუო ინსტიტუტში გაიხსნება სამკურნალო მცენარეების გაშენების კურსები. კურსები გაიხსნება 15 აგვისტოდან. მსმენლებს მიეცემა მოწოდებები, რომ მათ დაამთავრეს აღნიშნული კურსები.

შაბათს 20 აგვისტოს, დღის 12 საათზე, ქუთაისში დანიშნულია „რეგულიატორი“-ს საგანგებოკრება. განსახილველი შემდეგი საკითხები: 1) გამგებობის მოხსენება 2) მოხსენება საკავშირო აღმანებლობის ძირითად დებულებათა შესახებ. 3) საკავშირო პროპაგანდა და მოკავშირე საზოგადოებათა მდგომარეობის გამოკვლევა; 4) სამყიდველო ძალთა შეერთება და საქონლის შექმნის პირობების გაუმჯობესება; 5) შემოსავალ-გასავლის ხარჯთაღირსება; 6) სხვადასხვა კოორპირაციებს შორის დამოკიდებულება; 7) დროებითი ღონისძიებანი ადგილობრივი ნაწარმებისთვის ბაზრის მოსაპოვებლად; 8) კოორპირაციის ნორმალური განვითარების პირობანი; 9) სამმართველო და საკანტროლო ორგანოთა არჩევნები; 10) ჯარში გაწვეულ პირთა ოჯახებისთვის დახმარების აღმოჩენა; 11) მიმდინარე საქმეები.

დღეს, ხუთშაბათს, 4 აგვისტოს, დღის 12 საათზე, ქუთაისში დანიშნულია „რეგულიატორი“-ს საგანგებოკრება. განსახილველი შემდეგი საკითხები: 1) გამგებობის მოხსენება 2) მოხსენება საკავშირო აღმანებლობის ძირითად დებულებათა შესახებ. 3) საკავშირო პროპაგანდა და მოკავშირე საზოგადოებათა მდგომარეობის გამოკვლევა; 4) სამყიდველო ძალთა შეერთება და საქონლის შექმნის პირობების გაუმჯობესება; 5) შემოსავალ-გასავლის ხარჯთაღირსება; 6) სხვადასხვა კოორპირაციებს შორის დამოკიდებულება; 7) დროებითი ღონისძიებანი ადგილობრივი ნაწარმებისთვის ბაზრის მოსაპოვებლად; 8) კოორპირაციის ნორმალური განვითარების პირობანი; 9) სამმართველო და საკანტროლო ორგანოთა არჩევნები; 10) ჯარში გაწვეულ პირთა ოჯახებისთვის დახმარების აღმოჩენა; 11) მიმდინარე საქმეები.

წილი, საფრანგეთის შევიცარიად, იტალიის შევიცარიად. იტალიელებით დასახლებული იტალიის შევიცარია შედარებით პატარა არის; დანარჩენი ორი ნაწილი სამაგიეროთ ერთმანეთის სწორია და საფიქრებელიც იყო, რომ მათში დანიშნული იქნებოდა ერთიერთი ქოშობა და მტრობა, როგორსაც ეხედავთ ეხლა დანარჩენ ქვეყნებში.

ამ უფლებების განსახორციელებლად შესაფერი პირობებიც უნდა ჰქონდეს. შევიცარია განსაკუთრებულ ბედნიერ პირობებშია ჩაყენებული. ჯარი არ სჭირა იმიტომ, რომ რამოდენსამე ძლიერ სახელმწიფოს შუა ჩაყენებული, ვერც ერთს იმათგან ვერ გაუმჯავადება და თავის დამოუკიდებლობას ამყარებს იმ სახელმწიფოთა სერთო გადაწყვეტილებაზე—ეს სახელმწიფოები ზრუნავენ, რომ შევიცარის მთები, ეს საუკეთესო სტრატეგიული ადგილი; არავის არ ჩაუვარდეს ხელში. შევიცარია მშვიდობიანი, სანიტარული სახელმწიფოდ არის აღიარებული.

დამოკიდებულება შევიცარიაში მხოლოდ იმიტომია, რომ საზღვარ გარედ სამივეს ვგულდება თავისი მონათესავე მეზობელი და მეზარეული.

ესტერიის მაგალითი გვიჩვენებს, რა უკიდურესს გამწვავებამდის მიდის საქმე იქ, სადაც ეროვნებას არა ჰყავს მეზარეული და სადაც ეროვნება მარტო თავის ანაბარია.

მათში, რომ შემდეგში ნება ყოფილობით ეროვნულ არსებობაზე უარი განაცხადოს ამიტომ უნდა მოთავსდნენ ერთად, უნდა მოაწყო საქმე იქ, რომ თავისუფალი განვითარება ერთმანეთის არ დაუშალონ. საამისოდ შესაფერი სახელმწიფო წესწყობილება კი დღემდის ვერაფერს გამოუჩინებია.

თ ბ ი ლ ი ს ი. 2 აგვისტოს, დანიშნული იყო უწმ. სინოდის სხდომა ობერპოლიტორის ვოლოცინის მონაწილეობით. სხდომაზე განხილულ უნდა ყოფილიყო საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხი და წვეკითხათ მოხსენება, საქართველოს საექსარხოსოს რევიზიის შესახებ.

ნამდვილობა. ამ ეამთ ქ. ქუთაისში მუცელი და ტიფით ავითმყოფობა თან და თან მატულობს. ქალაქის საავთმყოფოში მოთავსებულია 26 ტიფით ავთმყოფი და 11 მუცელთა.

ეროვნულ თანასწორობის განხორციელების კიდევ ხელს უწყობს ის უბრალო გარემოება, რომ შევიცარიაში არც ერთი განკერძობული ეროვნება არ ცხოვრობს. თითოეული მათგანს თავისიანი და მეზობელი მოსარჩლე ჰყავს.

ეურნა-ვაჭრობის და წერის თავისუფლება ავსტრიაში ყველა ეროვნებას აქვს მინიჭებული, მაგრამ სწორად ამ თავისუფლებით სარგებლობს ყველა ეროვნულ ბრძოლისთვის

შევიცარის მაგალითი გამოდგებოდა ავსტრიაში გერმანელებისთვის და შეიძლება, პოლონელებისთვისაც იმ შემთხვევაში, თუ პოლონელებს ავსტრიის საზღვარზე ექნებოდათ თავიანთი დამოუკიდებელი სახელმწიფო, სხვებისთვის კი შევიცარია მაგალითად არ გამოდგება, ვინაიდან არც ჩვენებს და არც რუსინებს არ შეუძლიანთ ავსტრიის გარეშე თავიანთ ეროვნულ მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილება. ასეა ახლა და ასეც იქნება შემდეგში შინაური ბრძოლა, ეროვნებათა გაღმტრება ერთმანეთში არავისათვის სასარგებლო არ არის და ამიტომ ავსტრიაში ყველა საუკეთესო მამულიშვილი ცდილობს საზოგადო ცხოვრების მსგელოება ისეთ გზაზე დაყენოს, რომელ გზითაც ხალხისთვის მშვიდობიანი ცხოვრება შეიძლებოდეს.

ოდ ახალ განხეთქილებას გამოიწვევდა. ისტორიულ უფლებათა აღდგენის მაგიერად ზოგიერთს უნდა, რომ წარსულზე აღარ იყოს დაბრუნებული და ყველა ეროვნებაში მიიღოს თვითმართებლობა იმ საზღვრებში, რა საზღვრებშიაც დღეს ცხოვრობს და სადაც ამჟამად უმეტესობას წარმოადგენს. მაგრამ ამხელდაც ზოგიერთი თანახმა არ არის და ამბობს, უმცირესობა მაინც დაჩაგრული დარჩება და არ მოსაზღვრე ეროვნების გამყოფი ზღუდე შემდეგში მრავალ უსამართლოდ გამოიწვევსო. ყველაზე უკეთესი იქნება, რომ ტერიტორიის უწყვეტად სხვადასხვა ეროვნებას საქირო თვითმართებლობა მიენიჭოს, რომ ყველას შეეძლოს განავითაროს ეროვნული კულტურა, დაიარსოს ეროვნული სასწავლებლები და თავისთვის დამოუკიდებლად იცხოვროს. ეროვნული საქმე უნდა იყოს მოწყობილი ისევე როგორც არის მოწყობილი ეკლესიის საქმე, ე. ი. მას არავითარი კავშირი არ ჰქონდეს სახელმწიფო საქმეების გადაწყვეტასთან. მომავალი გვიჩვენებს, საერთო ცხოვრების აქ დასახლებულ პირობათა შორის რომელი უფრო გამოსადეგი და დამაკმაყოფილებელი შეიქნება.

როგორც ვხედავთ, რომ საზოგადოებაში რამოდენსამე პირს აქვს მისაკუთრებული მთელი უფლება, დემოკრატიული პრინციპის ძალით, ანაბარი უსამართლობის წინააღმდეგინი ეხდებიან. თუმცა შეიძლება ის რამოდენსამე პირი საუკეთესო, საქმის უფრო მკოდნე და ხალხისთვის უფრო გამოსადეგიც იყოს.

შევიცარიის გერმანელი თავის კულტურულ მიზნების დასაკმაყოფილებლად იღვწის შევიცარიაშივე და თავის მცირე შრომითაც კმაყოფილია, ვინაიდან იცის, რომ ნაკლის შევსება შეუძლებელია ძლიერ გერმანიიდან, სადაც სწავლა-განათლება მაღლა სდგას და ერიც ჩქარის ნაბიჯით წინ მიდის.

ავსტრიაში, ყოველი ერი, გერმანელებს გარდა, სცხოვრობს საკუთარ ეროვნულ კულტურით. ჩემები მხოლოდ ავსტრიაში სცხოვრობენ და ამიტომ, თუ სურთ შედეგში არსებობა შეიჩინონ, უნდა ახლავდნენ მომხარებონ ფეხი და მთავრისთვის, ამავე ყოფიში არიან რუსინები, სლოვენები, პოლონელები და უნგრელები. მარტო ავსტრიაში, —უნგრეთი რომ არ ვიანგარიშობთ, —გერმანელი 36 პროცენტი არის, ჩინები — 23 პროცენტი, პოლონელი 17 პროცენტი, რუსინი 13 პროცენტი და 11 პროცენტი დანარჩენი სხვადასხვა ეროვნება. —არც ერთი ეროვნება არ არის ისეთი ძლიერი, რომ დანაკუთროს მთელი სახელმწიფო. ამას დანაკუთროს მთელი სახელმწიფო. ამას თანავე არც ერთი ისე სუსტი არ არის

ამ გზით ავსტრიაში საუკეთესო საშუალებად მიანიჭო ყველა ეროვნების სრული თვითმართებლობა. ზოგიერთს კიდევ სურს, რომ თვითმართებლობა პოლონელებს მიენიჭოს. ერთხელვე განსაზღვრული ავსტრიის ერთი ნაწილი ჩვენების კუთვნილებად იქმნეს გამოცხადებული, მეორე ნაწილი კი პოლონელების ან გერმანელების კერძო საკუთრებად დარჩეს. აღდგენილ უნდა იქნეს ის საზღვრები, —ამბობენ ისინი, —რომელიც სამივე ეროვნებას წარსულში ექირაო. ამას ემხიან ისტორიულ უფლებათა აღდგენას. ჩვენებს უნდა დაუბრუნდეს ის, რაც გერმანელებთან შეერთებამდის ჰქონდათ და რაც შემდეგში ძალიან მრავლების წყალობით დაკარგესო.

ცხადი გერ-გერობით ის არის, რომ მხოლოდ შედეგში უნდა გამოინახოს სახელმწიფო წესწყობილების რომელიმე ახალი სახე, ვინაიდან არც ერთს დღემდის შემოდებულ კონსტიტუციას არ შეუძლიან ყველა ეროვნებას თანასწორი თავისუფლება მიანიჭოს, ყველას სარჩულად იგივე ერთი პრინციპი აქვს —cujus regio —eius natio“, ე. ი. სახელმწიფო ეკუთვნის ერთ რომელსამე ეროვნებას, ამ სახელმწიფოში უფრო გაძლიერებულს, და მხოლოდ ამ ეროვნებას შეუძლიან თავის სურვილზე მოაწყოს სახელმწიფო და არც ვალდებულია პატივი სცეს დანარჩენ ეროვნებათა უფლებებს.

